

Esteettömyystyöryhmän kokous

Aika 23.9.2020 klo 9 - 11

Paikka Teams-kokous

Osallistujat Silja Hyvärinen, pj., KYMP hallinto- ja tukipalvelut
Elli Alho, KUVA, hallinto- ja tukipalvelut, tilapalvelut
Marja-Liisa Heikkilä, KYMP, RYA, asuntotuotanto
Hanna-Leena Rissanen, KYMP, PALU, rakennusvalvontapalvelut
Maija Sarpo, HKL-toiminnanohjaus, laatu- ja ympäristö
Ilari Suomalainen, KASKO, hallinto- ja tukipalvelut, tilapalvelut
Tiina Lappalainen, kaupunginkanslia, osallisuus ja neuvonta
Outi Paulig, kaupunginkanslia, osallisuus ja neuvonta
Hanna Laine, KASKO, varhaiskasvatus ja esiopetus
Pirjo Sipiläinen, SOTE, hallinto- ja tukipalvelut, tilapalvelut
Pirjo Tujula, sihteeri, KYMP, hallinto- ja tukipalvelut, toiminnan kehittäminen

1.
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.
2.
Osallistujat esittäytyivät.
3.
Esityslista hyväksyttiin.
4.
Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin muutoksitta.

5.

Arkkitehti Hanna-Leena Rissanen esitteli rakennusvalvonnan toimintatapoja uudis- ja korjausrakentamisessa sekä sovellettavia määräyksiä ja ohjeita että Top ten – ohjekortteja. Hanna-Leena Rissanen esitys on tämän muistion liitteenä (liite 1).

6.

Tarkastuslautakunnan raportissa nimettyjen toimenpiteiden eteneminen

<https://www.arviointikertomus.fi/fi/artikkelit/2019/esteettomyyslinjausten-toteutuminen>

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- määritellä mitä, mille taholle ja kuinka usein esteettömyystyöryhmä on velvollinen raportoimaan esteettömyydestä
- varmistaa, että toimialoille nimetään esteettömyysasiantuntemuksesta vastaavia henkilöitä, jotka seuraavat toimialansa esteettömyyttä, vastaanottavat kuntalaisilta esteettömyyteen liittyvää palautetta, antavat neuvontaa ja tiedottavat esteettömyydestä kaupunkilaisille.
- lisätä esteettömyyteen liittyvää koulutusta toimialojen asiantuntijoille yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa.

Esteettömyystyöryhmä on käynnistänyt tilannekatsauksen ja raportoinnin valmistelun toimialojen johtoryhmille ja toimialojen johdon harkinnan mukaan tilannekatsaus esitellään myös toimialojen lautakunnille. Kaupunginhallitukselle raportoidaan tarvittaessa kaupunkitasoisten ohjeiden tarkentuuksessa.

Esteettömyystyöryhmä päivittää vuoden 2020 loppuun mennessä esteettömyyslinjaukset. Esteettömyysmittariston kehittämiseksi käynnistetään vuonna 2021 systemaattinen tiedonkeruu-tapa yleisillä alueilla toteutuneen esteettömyystiedon elinkaaren hallintaan ja raportointiin sekä rakennusten esteettömyystiedon osalta hyödynnetään palvelukartasta saatavaa esteettömyystietoa. Raportointi toimialojen johdolle toteutuu, kun päivitetty esteettömyyslinjaukset on hyväksytty kaupunginhallituksessa ja toimialat ovat keränneet esteettömyysmittaristossa määritellyt tiedot, aikaisintaan vuoden 2021 lopussa.

Esteettömyystyöryhmän vuoden 2021 tavoitteisiin sisältyy esteettömyyteen liittyvien koulutusten järjestäminen toimialojen asiantuntijoille.

Esteettömyystyöryhmä luo mallin, jolla varmistetaan, että toimialoille nimetään esteettömyysasiantuntemuksesta vastaavia henkilöitä. Toimialojen esteettömyysyhteyshenkilöt seuraavat sekä edistävät ja kehittävät toimialansa esteettömyyttä, vastaavat kuntalaisilta saatuun esteettömyyteen liittyvään palautteeseen, antavat neuvontaa ja tiedottavat/viestivät toimialansa esteettömyydestä kaupunkilaisille. Tämä toimenpide lisätään päivitettäviin esteettömyyslinjauksiin.

7.

Esteettömyyslinjauksien päivittäminen 31.12.2020 mennessä

Sovittiin, että

- nykyiset linjaukset päivitetään vuoden 2020 loppuun mennessä.
- samalla arvioidaan nykyisten linjausten toteutuminen ja tarve uusille linjauksille.
- päivitetty linjaukset hyväksytetään kaupunginhallituksessa.
- Pirjo, Tiina ja Outi järjestävät työpajan vammais- ja vanhusneuvostolle päivitettävien linjausten sisällöstä (ajankohdaksi sovittu 5.11.2020).
- työpajan jälkeen luonnos uusista linjauksista lähetetään esteettömyystyöryhmän jäsenille kommentoitavaksi. Kommentit pyydetään tekemään suoraan tiedostoon ja lähettämään Pirjolle 20.11.2020 mennessä.
- ehdotus uusista linjauksista käsitellään seuraavassa esteettömyystyöryhmän kokouksessa 25.11.2020.

8.

Laaduntarkkailijoiden raportit

Helsingin kaupungin strateginen tavoite on olla maailman toimivin kaupunki. Asian havainnointia käytännön tasolla toteutettiin kesällä 2020 laaduntarkkailijoiden avulla.

14 palveluiden laaduntarkkailijaa havainnoi eri teemojen mukaisia kohteita suurpiireittäin, yhteensä 900 palvelukohdetta kaikilta toimialoilta. Toinen laaduntarkkailukohde oli katutyöt.

Palvelujen laaduntarkkailuraportissa tarkkailijat havaitsivat kehitettävää mm. puistojen opastuksissa, wc-tiloissa ja esteettömyysasioissa. Raportin mukaan yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja esteettömyys eivät täysin toteudu käytännössä. Viestinnässä, opastuksissa ja tiedotteissa tulisi kiinnittää huomio kielivaihtoehtoihin. Esteettömyys toteutuu satunnaisesti ja yksittäisissä kohteissa osittain. Laaduntarkkailijat havainnoivat, että on epäselvää, kuka vastaa esteettömyysasioista ja työn kestävästä toteuttamisesta ja he ehdottavat asiantuntijatyöryhmän perustamista, joka olisi vastuussa yksinomaan esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämisestä sekä toteutuksen valvonnasta ja ylläpitämisestä

Palvelujen laaduntarkkailuraportti merkittiin tiedoksi ja sovittiin, että toimialat tutustuvat tarkemmin raporttiin (liitteenä 2) ja asiaan palataan seuraavassa esteettömyystyöryhmän kokouksessa. Pirjo kutsuu Eero Mannisen kaupunginkanslian henkilöstöosastolta seuraavaan esteettömyystyöryhmän kokoukseen keskustelemaan raportin edellyttämistä jatkotoimista ja laaduntarkkailijoiden keräämän aineiston jatkokäsittelystä.

Kesän 2020 katutöiden laaduntarkkailijat tekivät yhteensä noin 1100 työmaaraporttia liittyen yleisillä alueilla tapahtuviin työmaihin. Laaduntarkkailussa keskityttiin erityisesti työmaiden opasteisiin, työmaarajauksiin ja esteettömyyteen. Kaupungin omat, isot työmaat olivat erityistarkkailussa.

Keskustelussa nousi esille:

- Työmaajärjestelyjen valvonta saatava kuntoon
- Omavastuumallin luominen tärkeää, luvan saajien velvoittaminen
- Omat työmaat saatava kuntoon
- Kaupunki tilaajana vastuussa työmaista, luotava yhteinen tilannekuva eri osapuolien kanssa
- Asian hallitsemiseksi kaupungilla tulee olla selkeä omistajuus katutöille
- Väliaikaisten työmaiden liikennejärjestelyjen hallintaan kiinnitettävä huomio

Katutöiden laaduntarkkailuraportti on tämän muistion liitteenä (liite 3).

9.

Koulu- ja päiväkotioipas, uimahalliopas ja induktiosilmukkaopas on päivitetty. Ne viedään Helsinki kaikille- sivuille, kun oppaiden saavutettavuus on saatu testattua.

10.

Muut asiat

Kaupungin saavutettavuusverkosto järjestää saavutettavuuswebinaarin 1.10.2020 <https://helsinki.videosync.fi/saavutettavuustapahtuma/register>

11.

Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen.

Seuraava kokous pidetään 25.11.2020 klo 9 – 11 joko Teams-, hybridi- tai läsnäolokokouksena uudessa KYMP-talossa, Työpajankatu 8, lautakunnansali Horisontti 2. krs.